

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

ДЕТСКА ГРАДИНА № 5 „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ”
гр. Павликени, пл. „Стефан Караджа” № 4; E-mail : info-301603@edu.mon.bg
dgradina_vnl@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ЕВГЕНИЯ ЖИВКОВА:

Директор на ДГ „Вяра Надежда Любов”

гр. Павликени

Зап. №...../11.09.2026 г.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

ЦЕЛ И СЪЩНОСТ

Настоящият документ е разработен на основание Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование и Алгоритъм за прилагане на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование утвърден със заповед № РД 09 – 5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката

Целта на механизъм за противодействие на тормоза и насилието е успешно да намали факторите, които са свързани със средата в ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени и допринасят за проявата на агресия, както и за утвърждаване на агресивни модели на поведение. Реален напредък в справяне с насилието може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от целия колектив и се подкрепя от всички отговорни институции.

Механизмът включва мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани механизми и отговорности за действие в ситуации на насилие. Насилието между деца в ДГ обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Последиците от насилието в ДГ

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

особено тежки и продължителни и оказват силно въдействие върху цялостното развитие на младата личност. Българската дума, която отговаря най-точно на явлението, е „тормоз” („bullying”).

По смисъла на Правилника за прилагане закона за закрила на детето:

"Насилие" над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

"Физическо насилие" е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

"Психическо насилие" са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

"Сексуално насилие" е използването на дете за сексуално задоволяване.

"Пренебрегване" е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

„Тормозът” спада към насилието над дете и се третира с мерките на Закона за закрила на детето. Според чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето, всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

Ключови в разбирането за тормоза са следите характеристики на това поведение:

1. злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
2. извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;
3. повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Тормозът обхваща много широк спектър от поведения: преки нападения (удряне, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, открадване или повреждане на лични вещи) или непреки (например разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключат някого от приятелската среда). Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз – например, блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз – словесни изрази, които имат за цел унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Включва подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психически тормоз – например, подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско слеене;

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

Социален тормоз – например, избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране;

Сексуален тормоз – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до нахърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унизителна или обидна обстановка. Включва измислянето на сексуализирани прякори или имена, коментари за външността на някой и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

Тормозът може да се случва както във физическата среда, така и във виртуалната среда (кибертормоз). Бурното развитие на електронните комуникации през последните години доведе до нарастване на проявите на насилие, които се извършват чрез интернет или мобилен телефон. Тук спада разпространяването на:

- обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронните средства за комуникация или в социалните мрежи;
- разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис в интернет или по други канали без негово съгласие, кражба на самоличност, разпространение на слухове в социалните мрежи др.

За ефективното справяне с насилието и тормоза от изключително значение е да се повлияе и промени поведението на всяко дете, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и потърпевши.

Мерките за справяне с насилието от деца над деца в ДГ трябва да се насочват към всички проявления на това явление, а не само към неговите физически форми

ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

Причините за насилието са много и комплексни и ДГ трудно би могла да повлияе на всички. Тя може обаче успешно да намали тези фактори, които са свързани със средата, които допринасят за проявата на агресия и за утвърждаване на агресивни модели на поведение, чрез:

- системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;
- подобряване на физическата среда в ДГ (с фокус върху занималните и дворните площадки), които не съдържат предпоставка за изява на агресивното поведение и в същото време създават условия за формирането на групата като общност;

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

- работа с нагласите към играта и ученето, които намаляват съревнователния елемент между децата за сметка на екипната работа и споделяне на проблеми в общността на групата, както и проектно-базирано обучение, включително и изнесени дейности, които дават отлични резултати в тази посока;
- следване на последователни стъпки за подкрепа и разбиране на последиците от насилието и за справяне с неприемливото поведение на децата, които не наблягат на наказанието.

○ **Обучителни дейности, в които водеща роля има учителя на групата**

1. Оценка на проблема с насилието и определяне на елементите на компетентност за справяне и недопускане на явлението.
2. Изграждане на защитна мрежа Тя е ефективна ако :
 - Децата знаят към кого да се обърнат в случай на тормоз и насилие;
 - Децата имат доверие във възрастните;
 - Защитната мрежа действа последователно и адекватно във всеки случай на насилие. Да се документират случаите на насилие и предприетите мерки.
3. Създаване на координационен съвет в ДГ за справяне с насилието с ясни функции и делегирани отговорности
4. Изработване на план за противодействие на тормоза в ДГ.
5. Създаване на пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.
6. Промени в Правилника за дейността на ДГ „Първи юни” и провеждане на политика на нулева толерантност към насилието и тормоза

ДЕЙНОСТИ ЗА СПРАВЯНЕ С ТОРМОЗА

Политиката за справяне с тормоза и насилието в ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени се реализира на равнище ДГ и на равнище група, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

Превенцията на тормоза и насилието включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище група, например създаване на правила на отношения в групата, морално възстановяване на щета, тематични дискусии и регулярно провеждани разговори. Дискусиите са възможност в групата да се поставят за обсъждане въпроси, които вълнуват или смущават децата, като по този начин се създава пространство за отработване на агресията чрез говорене, разиграване на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

Интервенциите включват действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на тормоз, като се отчитат индивидуалните потребности на всяко дете, въввлечено пряко или косвено в ситуацията, и се прилага принципа на най-добрия интерес на детето. В по-голямата си част интервенциите включват отговора на ДГ при възникнали ситуации на тормоз.

Дейности на ниво група

За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в детската група.

Да се извеждат теми от учебното съдържание, свързани с формиране на ценностна система, социални умения, правила на поведение, емпатия, толерантност. Да се създават умения за екипна работа и използване на разнообразни похвати - напр. приказкотерапия, ролеви игри и други игри с правила и др.

Интервенцията на равнище група се отнася до ситуациите от ниво едно и две според приетата класификация

• **Съвместни действия между учители на група и училищен психолог/педагогически съветник**

- В случай че са налице поредица от ситуации от първо ниво, в което са въввлечени различни участници, може да се предприемат допълнителни занятия с цялата група с подкрепата на психолога или педагогическия съветник. За целта би могъл да се покани и външен за ДГ специалист. Ако са налице други повторяеми фактори – например ситуациите се случват по едно и също време и т.н., тези фактори следва да се вземат предвид и по преценка на учителя, който ги констатира, да се информира координационния съвет. Ситуацията от второ ниво се вписва в Дневника за случаи на тормоз, като са определени участниците, направен е анализ от координационния съвет и са предприети мерки, които могат да включват индивидуална работа по случай и/или работа с групата.

Дейностите на ниво ДГ

- **Превенция на равнище ДГ**
- В ДГ се създава координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.

Квалификация на учителите за развитие на личните и социални умения на децата.

- Оценка на проблема
- Изготвяне на план за съответната учебна година за противодействие на тормоза в ДГ

Оценката и анализирането на проблема е първата стъпка към неговото решаване. Оценката на проблема изисква да се даде отговор на следните въпроси: Осъзнава ли се проблемът и какво се знае за него? Кои видове и какви форми на тормоз има в ДГ? Колко често те се проявяват? Къде са местата, на които най-често се случват? Кои са участниците? Как се е реагирано до момента? Какво следва да се предприеме, за да бъде реакцията ефективна?

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

Оценката следва да се извършва в началото и в края на учебната година. Тя се организира от ръководството на ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени. За целта могат да се използват редица инструменти, като специални въпросници, дискусии с участие на целия персонал, фокус групи с деца, учители и родители и др.

Обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от различните групи и формулиране на общи ценности и правила, които да бъдат част от политиката на ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени;

Договаряне на единен механизъм, включително разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;

Разработване и приемане на промени в Правилника за дейността на ДГ и обсъждането им с целия персонал на ДГ;

Прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата; □

Изграждане на умения за общуване и решаване на конфликти.

- Изграждане на умения за разпознаване, трансформация и насочване на агресията към позитивни форми на изява.
 - Усвояване на знания и умения за избягване на рискови ситуации и предпазване от насилие в дома, на улицата, в ДГ.
 - Реформиране на индивидуалните концепции за смисъла на човешкото съществуване и активизиране на вътрешно-личностните ресурси на децата за саморегулация и самоорганизация
1. обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоза;
 2. подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз (въвеждане на нови форми и канали, гарантиране на конфиденциалността);
 3. включване на експерти, родителите и самите деца в процеса на създаване и реализирането на всички интервенции;
 4. използване на подхода за работа с връстници (peer education), които трябва да станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;
 5. повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на специализирани тренинги за определени категории от работещите в ДГ за справяне с критични ситуации и други;
 6. ясно разпределение на конкретни отговорности на всички възрастни в ДГ;
 7. осигуряване на реални партньорства с външни на ДГ служби, организации и специалисти;
 8. насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата.
- информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността
 - разработване на мерки за привличане на родителите;

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

- разработване на процедури и механизми за осигуряване на непрекъснато съгласуване на интересите и потребностите на отделните групи
- използване на съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в ДГ;
- **Интервенцията на равнище ДГ** включва водене на дневник за случаите на тормоз и процедури за управление на информацията, инициране на работа по случай и насочване на случай към други служби.
- **Водене на дневник за случаите на тормоз и управление на информацията**
- **Процедура за откриване и работа по случай**

Дневникът за случаите на тормоз се създава единствено за целите на анализа и планирането на цялостна политика на ДГ за противодействие на насилието и тормоза. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация (Таблица 1), при които е необходима и намесата на координационния съвет. Ситуацията, която следва да се впише в Дневника за случаи на насилие и тормоз, съдържа следната информация: дата; какво се е случило – кратко описание на ситуацията, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията – име и подпис; какво е предприето като действия (интервенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители); как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои.

На базата на вписаните ситуации, координационният екип извършва оценка на риска. Екипът е отговорен за анализа и разпознаването на деца, които участват и се въвличат в ситуации на тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. Анализът е подчинен на цели за извеждане на необходимост от индивидуална работа по случай с дете, което се намира в ситуация на риск. Екипът създава процедура за откриване и работа по случай в ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени.

При предприемане на индивидуална работа по случай с дете на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от председателя на координационния съвет за справяне с насилието или училищния психолог или от педагогическия съветник. Информацията за вписаните в Дневника за случаи на насилие и тормоз се съхранява само при председателя на координационния съвет за справяне с насилието психолога или педагогическия съветник

Родителското съдействие

Привличането на родителите е важна част от реализирането на механизма за противодействие на тормоза и насилието между децата в ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени и важно условие за неговата ефективност. Родителите се привличат като партньори в дейностите по превенция, както и в случаите на интервенция.

Родителското съдействие може да има различни измерения, като:

- Създаване на информационна банка с родители и приятели на ДГ - специалисти от областта на помагащите професии (психолози, социални работници, лекари, свещеници) или други професии, които могат да бъдат полезни, включително журналисти, спортисти, драматурзи, композитори, музиканти, художници, режисьори и други, с чиято помощ могат да реализират ценни инициативи и други;

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

- Постоянно набиране на родители –доброволци, които могат и да осигуряват ресурси - в натура, услуги или пари, за изпълнение на дейности на ДГ. Родители, които могат да станат посредници между ДГ и родителите или други организации и институции; родители, които могат да осигуряват ресурси – в натурални показатели, услуги или финансови средства , за изпълнение на училищните дейности
- Въвеждане на защитната мрежа

Съгласно Закона за закрила на детето, чл. 7 (1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане”, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

(2) Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна”.

Намесата и справянето с конкретни ситуации на тормоз и насилие е част от цялостната политика на ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени срещу насилието. Намесата на възрастните следва внимателно да се обмисли и планира. Тя трябва да бъде последователно прилагана от цялата общност, за да бъде максимално ефективна.

Ресурсна обезпеченост

Ръководството да ДГ е необходимо да осигурява:

- обучение за служителите си всяка година;
- изградени механизми за взаимодействие с различни институции;
- обучени специалисти за интервенция в ситуации на тормоз в ДГ, а при липса на такива да се обърне към външни специалисти, които са обучени за интервенция в ситуации на тормоз;
- информация, материали по темата за насилието и тормоза в ДГ, информация за наличните ресурси в общността и други.
- КС за справяне с насилието на ДГ отговаря за планиране, координиране и контрола по прилагане на мерките и действията на служителите за справяне с насилието
- КС актуализира Плана за противодействие на тормоза и насилието в ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени в началото на всяка учебна година
- КС поддържа активни връзки с отдел „Закрила на детето” по местоживееене и отдела за „Закрила на детето”, на чиято територия е ДГ, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.
- КС консултира и съдейства на учителите по групи при мерките за противодействие на тормоза
 - **Форми на физически тормоз** са например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост, лишаване от храна.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

- **Форми на вербален тормоз** са например: подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди, нецензурни/неприлични коментари;
- **Форми на психически тормоз** са например: омаловажаване, клюкарене, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругане, клеветене, измисляне на прякори, изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация.
- **Форми на социален тормоз** са например: подмятане на коментари, подиграване, изключване от групови или съвместни дейности, фаворитизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове, интригантстване, публично отхвърляне и игнориране, манипулиране и използване..
- **Форми на сексуален тормоз** са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст, сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози.
- **Форми на кибертормоз** са например: обидни обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи, др.) , непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с блогове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение.

КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ ЗА СПРАВЯНЕ С НАСИЛИЕТО И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДЕЦА В РИСК И ЖЕРТВА НА НАСИЛИЕ

- 1.Функции и отговорности :

Отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.

Квалификацията на учителите за развитие на личните и социални умения на децата.

Изготвяне на план за съответната учебна година за противодействие на тормоза в ДГ.

Оценката и анализирането на проблема.

2..Процедури за реагиране на прояви на насилие и тормоз 3.

Състав на КС за СНПДРЖН

Председател : Теодора Минчева – старши учител

Членове : Диляна Радева– старши учител

Таня Димитрова - учител

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

ТАБЛИЦА 1. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ТОРМОЗ И ПРЕДПРИЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНИ ДЕЙСТВИЯ

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ПЪРВО НИВО - НИСКО НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА:	<p>На първо ниво, по правило, действията се предприемат автономно от учителите на групата заедно с родител, като се предприема педагогическа работа – индивидуално, за малка група деца или за цялата група.</p> <p>При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват.</p> <p>По изключение, ако насилственото поведение се</p>	Ситуациите от първо ниво не се регистрират.	<p>1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз – подробно информирание за случилото се от всички участници.</p> <p>2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.</p> <p>3) Уведомяване на родител</p>
	<p>повтаря, педагогическата работа не дава резултат, последствията са по-сериозни, ако се касае за насилие от страна на група към индивид или ако едно и също дете бива тормозено нееднократно в ситуации, класифицирани като първо ниво, то тогава следва се да предприемат действия, предписани за ситуации от нива две или три.</p>		<p>4) Консултации - предприемане на индивидуални разговори с участниците.</p> <p>5) Мерки и действия от страна на учителите на групата - намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите.</p> <p>6) Мониторинг на предприетите мерки и действия.</p>

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ВТОРО НИВО – ПОВТАРЯНЕ НА ЕДНИ И СЪЩИ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ИЛИ С ПОСЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ:	<p>На второ ниво, по правило, действията се предприемат от учителите на групата заедно с психолог или педагогически съветник, представител на координационния съвет и директор и задължително участие на родител.</p> <p>Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил процедурата на ДГ, директорът следва да се обърне към отделите за закрила на детето.</p> <p>Координационният съвет прави оценка на риска и се инициира индивидуална работа по случай.</p>	<p>Ситуацията на тормоз се описва в Дневника за ситуации на тормоз и се предприема работа по случай.</p> <p>Възстановяване на щети при наличие на такива.</p>	<p>1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз.</p> <p>2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.</p> <p>3) Уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията при ситуации с по-сериозни последици по преценка на учителя на групата заедно с психолога/педагогическия съветник или директора; Уведомяването е задължително и незабавно, когато се отнася до случаи на сексуален тормоз, проявяващи се в</p>

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

			<p>подтикване или принуждаване към сексуални действия.</p> <p>4) Уведомяване на родител.</p> <p>5) Консултации.</p> <p>6) Мерки и действия - работа на координационния съвет: анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на индивидуална работа по случай с дете в риск от тормоз и разписване на индивидуална програма.</p> <p>7) Мониторинг на предприетите мерки и действия.</p>
Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

<p>ТРЕТО НИВО – ЗЛОУПОТРЕБА СЪС СИЛА, КАКТО И ПРИ ЕКСТРЕМНИ СИТУАЦИИ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВА ОПАСНОСТ ЗА</p>	<p>На трето ниво, по правило, уведомяването на ОЗД и/или органите на полицията става незабавно от служителя на училището, идентифицирал тормоза.</p> <p>Действията на ниво ДГ се предприемат от директор заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (центрове за социална работа, здравни центрове, отдел закрила на детето, полиция и др.). Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на</p>	<p>Ситуациите на тормоз от трето ниво се описват в Дневника за случаи на тормоз, като по тях се предприема интензивна работа по случая, включваща всички участници, правят се оценки на</p>	<p>1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз и незабавно уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията.</p> <p>2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.</p> <p>3) Уведомяване на родител.</p> <p>4) Консултации- предприемане на</p>
<p>ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО ИЛИ ЗА ТЕЛЕСНИ Я ИНТЕГРИТЕТ, ЗА КОЙТО И ДА Е ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В СИТУАЦИЯТА:</p>	<p>детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил процедурата на ДГ, директорът следва да информира центъра за социална работа, отделите за закрила на детето и/или полицията.</p> <p>Отговорът на ДГ може да включва насочване към местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; съставяне на Протокол за тормоз и възстановяване на щетата; включване на децата в допълнителни програми, насочване към услуги в общността.</p>	<p>потребностите и план за действие, както и се иницират процедури в съответствие със закона.</p> <p>Ако друга организация или услуга е въввлечена в работата с детето, ДГ установява връзка с тези организации или услуги и хармонизира дейностите.</p>	<p>индивидуални разговори с участниците.</p> <p>5) Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора.</p> <p>6) Мониторинг на предприетите мерки и действия.</p>

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. НАСОКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ

1. Разпознаване на тормоза от страна на учителя.
2. Прекратяване на ситуация на тормоз.
3. Подход за възстановяване на щетата.
4. Действия при тежък инцидент или при повторна ситуация на насилие или тормоз.
5. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността.

1.Разпознаване на тормоза от страна на учителя

Намесата и справянето с конкретни ситуации на тормоз и насилие е част от цялостната политика на ДГ „Вяра Надежда Любов” гр. Павликени срещу насилието. Намесата на възрастните следва внимателно да се обмисли и планира. Тя трябва да бъде последователно прилагана, за да бъде максимално ефективна.

Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата, както и поведението, което е неприемливо. Тези ситуации представляват първо ниво от приетата класификация (Таблица 1 от основния документ). Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически измерения.

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои – от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. На първо място важно е да се разграничат случаите, в които не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Следното би могло да помогне за правилна оценка на ситуацията:

- ако децата се закачат, бутат или блъскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, то най-вероятно става дума за игра;
- ако едно от децата е видимо напрегнато, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а другото дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, то най-вероятно става дума за тормоз;
- когато се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат съответните стъпки, описани в механизма.

2.Прекратяване на ситуация на тормоз:

3.Подход за възстановяване на щетата

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал (от дете, родител или друг служител от ДГ):

- в случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;
- не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това може да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на детето, което е нанесло тормоза и на други деца, защото това може да урони неговото достойнство. Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата-свидетели на тормоза, към средата, а не към участниците в ситуацията на насилие;
- когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка.

Подходът за възстановяване на щетата се основава на принципа, че „всяка щета, нанесена на друг, трябва да бъде възстановена“ и включва съответните действия в тази посока. Важно е преди да се прилага подходът да бъде предварително съгласуван с целият колектив, включително и с децата, и да бъде част от политиката на ДГ. **Възстановяване на щетата е принцип, който предполага, че хората правят грешки. Грешките следва да бъдат поправени, като същевременно не се налагат наказания.** Този принцип подчертава поемането на отговорност за неприемливо поведение и за позитивно решаване на проблема. Възстановяването на щетите успешно може да се прилага за материални и за нематериални щети.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето, което е извършило насилие, за да му се помогне да разбере какви са последствията от неговата постъпка. Поради тази причина е най-добре този подход да се приложи от учителя на групата, педагогическия съветник/училищния психолог на детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялата ДГ се придържа, а не за да бъде наказан:

- като първа стъпка учителят на групата изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете;
- ключов момент във възстановяването на щетата е, че учителят на групата разговаря с детето, а детето само предлага как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово предложение трябва да се съгласи и детето, което е било потърпевш от тормоза. Този процес се медитира от ангажирания в случая учителят на групата, педагогическия съветник или училищния психолог;
- след изясняване на ситуацията и постигане на договореност, учителят на групата за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка. Учителят на групата може да потърси съдействие и от другите учители, които също да наблюдават

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

поведението на децата и да реагират своевременно. Педагогическият съветник или училищният психолог също може да подпомогне работата на учителя като наблюдава детето във взаимоотношенията му с другите деца и даде насоки за действията и мерките, които учителят да предприема при необходимост;

- при преценка, може да бъде насочено към услуги в общността (виж точка 5. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността).

4. Действия при тежък инцидент или при повторна ситуация на насилие или тормоз

5. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?
2. Кой може да подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?
3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

При повторна ситуация на насилие или когато има случай на тежък инцидент се следват предписанията от механизма, описани в Таблица 1.

Класификация на формите на тормоз и предприемане на съответни действия:

- при тежки инциденти се препоръчва работа в групов формат (например работа с цялата група), като кризисната интервенция е от минимум 15 минути до 30 мин. в определени рамки – затворено пространство, в което участниците не допускат нови лица, и др. По този начин се предлага пространство, в което да се вентилират емоциите от преживяното и да се даде възможност за преработка. Най-подходящо е тази интервенция да бъде извършвана от училищния психолог или педагогическият съветник, а при липсата на специалист да се обърнат веднага към специалист или услуга в общността. Честа спонтанна реакция на възрастните е заставането на страната на „жертвата” и наказване на „насилника”. Ключово при интервенцията на възрастните е приемането на разбирането, че детето, обект на тормоз, не се нуждае от състрадание, а детето, извършител на тормоз, не се нуждае от наказание, особено което го унижава, а от разбиране и емпатия (съпреживяване), за да може то да развие това чувство към другите. Липсата на емпатия е една от основните причини, поради която се упражнява тормоз;
- работата с деца, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране на умения за справяне с подобно поведение. Важно е учителят на групата да поговори с детето, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило. Ако е необходимо отделни факти могат допълнително и дискретно да бъдат проучени;
- погрешно е открито и публично пред другите деца да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото това допълнително ще урони достойнството на детето пред неговите връстниците. При този първи разговор е важно да се предложи на детето подкрепа, като се разговаря с него какво точно ще му помогне да се почувства сигурно;
- необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

- детето трябва да почувства доверие и сигурност за споделяне, което е особено важно ако насилието се повтори. Може да му се предложи да поговори с училищния психолог;
- не е препоръчително да се прави среща между детето, върху което е упражнено насилието, и детето, което е извършило насилието, с цел да се помирят и да се разберат. Такива срещи могат да доведат до неблагоприятни последици;
- наблюдавайте детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаряйте с него;
- необходимо е да се работи с наблюдателите не само на нивото на превенцията, но и след ситуация на тормоз;
- не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява или управлява ситуация на тормоз, като всички, които са били там, следва да видят какво се прави съгласно правилата на ДГ;
- валидизират се правилата и етиката на поведението и се подкрепят тези, които са се намесили в защита ценностите на ДГ. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- насърчава се убеждение за отговори на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая. Насърчаване за грижа спрямо тормозеното дете. При преценка детето може да бъде насочено към услуги в общността.

Насочването на детето и неговите родители към консултация и психологическа работа следва да се осъществява от психолога, педагогическия съветник или ако няма такъв – от учителя на групата. Насочващият трябва да е запознат с услугите в общността и да даде пълна и конкретна информация на родителите за възможните услуги и програми – къде може да се консултират, колко струват консултациите, какво представляват консултациите, какъв е метода на работа и т.н. Всяка ДГ следва да има актуална информация за наличните услуги в общността, като центрове за превенция и консултативни кабинети към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, центрове за обществена подкрепа, комплекси за социални услуги, общински съвети по наркотичните вещества, програми, предлагани от неправителствени организации и др. Важно е насочването да се направи конкретно и с грижа, за да могат родителите и детето да се възползват, а не да го приемат като мярка за наказание.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. КОГА, КОЙ И КЪДЕ МОЖЕ ДА ПОДАВА СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК?

Съгласно Закона за закрила на детето, чл. 7 (1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане”, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

(2) Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна”.

От страна на ДГ всеки един професионалист, работещ в системата на образованието, може да подаде сигнал към отдел „Закрила на детето” по местоживее на детето. Това може да бъде директор, учител, педагогически съветник, училищен психолог, възпитател и т.н. Сигналът може да бъде подаден от името на ДГ, на Координационния съвет, като се описва цялата събрана информация по случая. По този начин се действа институционално и се подкрепя учителят, който е установил тормоза и риска за детето.

Когато сигналът се отнася за дете в риск, сигналът ще бъде проучен от социалния работник, дори да е подаден анонимно.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в ДГ може да проведе консултация като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с експерт на **телефон 116 111**.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира **Национална телефонна линия за деца 116 111**. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. Националната телефонна линия за деца с номер 116 111 е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Тя функционира 24 часа в денонощието.

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила – получен от дирекция „Социално подпомагане“/отдел за закрила на детето, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в дирекция „Социално подпомагане” по настоящия адрес на детето.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето” при дирекция „Социално подпомагане” началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето” определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24 часа от постъпване на сигнала.

При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на ДГ – информация за детето, за взаимоотношенията му с учениците, впечатленията на учителите, т.е. информация, с която да бъде направена оценка на случая.

При проучването на сигнала и предприемането на действия се изисква работа в екип от страна на различни специалисти. От една страна, за да се направи точна оценка, а от друга, за да бъдат съгласувани действията на различните специалисти.

В случай че бъде установен риск за детето, то ще бъде отворен случай, т.е. ще бъдат предприети мерки за закрила. Ще бъде изготвен план, в който ще бъдат описани планираните мерки, като социалният работник ще следи за изпълнението на плана.

В работата с децата и техните семейства всеки професионалист има своята роля.

Ролята на социалния работник е свързана с проучване на семейната среда и предприемане на мерки за закрила. В същото време той има правомощията и ангажимента да консултира родителите, да подпомогне тяхната ангажираност в работата с детето на равнище ДГ. Социалният работник може да консултира семейството, да насочи родителите и детето към подходящи социални услуги и консултации.

Мултидисциплинарният екип на местно равнище следва да си постави единна стратегическа цел, за постигането на която следва да изготви съвместен план за действие с разписани конкретни задачи със срок за изпълнение. Всеки един от посочените по-горе участници в мултидисциплинарния екип набелязва и предлага на останалите от екипа конкретни задачи по случая, които да изпълни, съобразно собствените си правомощия и в съответствие с нормативната уредба. Конкретните задачи за изпълнение следва да бъдат зададени така, че да може всеки участник да действа съобразно оперативната си самостоятелност, като изпълнението на конкретните дейности и задачи бъде подкрепено със съдействието на останалите участници и в същото време това да спомогне за крайния резултат – дългосрочна цел, която трябва да гарантира в най-голяма степен интереса на засегнатото дете.

Работата в екип ще даде възможност и за обратна връзка между различните специалисти, работещи с детето и неговото семейство, за успехите или трудностите при изпълнението на планираните цели.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 3: ДНЕВНИК ЗА СЛУЧАИТЕ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ“ гр. ПАВЛИКЕНИ

ДНЕВНИК ЗА СЛУЧАИТЕ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ“ гр. ПАВЛИКЕНИ							
Дата	Какво се е случило? Описание на ситуацията.	Кога се е случило?	Кои са участниците?	Кой служител е регистрирал ситуацията? Име и подпис.	Какви действия са предприети?	Кои отговорни органи са информирани?	На какъв етап и какво предстои до приключване на ситуацията?

План за работа на **КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ** за превенция и
справяне с тормоза и насилието в ДГ „Вяра Надежда Любов” гр.
Павликени

УТВЪРЖДАВАМ:
Евгения Живкова
Директор

КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ ЗА СПРАВЯНЕ С НАСИЛИЕТО И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДЕЦА В РИСК И ЖЕРТВА НА НАСИЛИЕ

Председател : Теодора Боянова Минчева

Членове : Диляна Радославова Радева
Таня Стефанова Димитрова

I. Основни принципи: прилагане на цялостен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна среда в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени.

II. Цел:

1. Противодействие на тормоза между децата в ДГ чрез прилагане на последователна и целенасочена политика, която да се споделя и следва от цялата общност на ДГ и се подкрепя от всички отговорни институции.
2. Изграждане на умения и техники за справяне с различните форми на насилие.

III. Задачи:

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

1. Да се ограничат проявите на тормоз и агресия между децата в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени
2. В извършването на този процес да се мобилизират и координират усилията на педагогическата и непедагогическа общност, на децата, на родителите и всички извънучилищни институции, организации и служби.
3. Да се изгради система за превенция и интервенция в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени за противодействие на тормоза между децата и въведе защитна мрежа от правила за задълженията на всички по темата.

IV. Дейности:

1. Създаване на координационен съвет на ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени със заповед на директора.

Ср. м. септември

Отг. директора

2. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие, с Механизма за противодействие на тормоза и насилието между децата и учениците в училище и с Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище. Изготвяне на списък с подписи.

Ср. м. септември

Отг. директора

3. Създаване на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет и заложи в Правилника за дейността на ДГ и Механизъм за противодействие на тормоза и насилието между децата в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени

Срок: до края на м. октомври

Отг.: ПКС Т. Минчева

4. Запознаване на родителите с формите на насилие и с Механизъм за противодействие на тормоза и насилието между децата в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени на родителски срещи.

Срок: първата седмица на м. Октомври

Отг.: учителите по групи

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

5. Извършване на оценка на тормоза между децата в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени в началото и края на учебната година.

Срок: септември-октомври, май-юни

Отг.: учителите по групи

6. Анализ и обобщаване на резултатите от оценката и резултатите на изследването се извършва от координационния съвет.

Срок: октомври, юни

Отг.: ПКС Т. Минчева

7. Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия – на заседание на ПС и на родителски срещи.

Срок: октомври, май

Отг.: учителите по групи КС

8. Да се разработят и въведат превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза между децата в ДГ.

Срок: през учебната година

Отг.: координационен съвет

9. Обучителни дейности ниво клас. Изготвяне на правила от всяка група, по превенция и интервенция на тормоза и насилието и поставянето им на видно място в занималнята.

Срок: до края на м. октомври

Отг.: учителите по групи КС

11. Да се проведе среща с представители на отдел „Пътна полиция”, с цел намаляване броя на пътните инциденти и травми по пътищата с деца.

Срок: през учебната година

Отг.: КС

12. Предприемане на процедури при наличие на тормоз.

13. Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила:

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

14. При слабо нарушаване на правилата /според ниво 1 от Класификация на нивата и формите на тормоз и предприемане на съответни действия (табл. 1 към Механизъм за противодействие на тормоза и насилието между децата в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени)/: Да се изтъкне за нарушеното правило – налагане на съответна последица.

Срок: през учебната година

Отг.: учителите по групи

- 14.1. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата /според ниво 2/, да се изготви протокол за тормоз: Да се възстанови щетата, преценява се дали е необходимо да се говори с родителите.

Срок: през учебната година

Отг.: учителите по групи и КС

- 14.2. При сериозно нарушаване на правилата /според ниво 3/ – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на детето-жертва, така и на детето- извършител: Да се насочи детето- извършител към полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм. Да се изготви протокол за тормоз – среща с родителите, възстановяване на щетата.

Срок: през учебната година

Отг.: Директор, корд. съвет

15. Въвеждане на дневник за регистриране и описване на ситуации на тормоз, който се съхранява при председателя на КС.

Срок: м. септември

Отг.: ПКС

16. Обучителни дейности по превенция и интервенция на ниво ДГ. Изготвяне на общи правила за ДГ.

Срок: м. октомври

Отг.: координационен съвет

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

17. Система за насочване към други служби:

Отг.: координационен съвет

17.1. Уведомява се директора на ДГ

Отг.: учителят, който е наблюдавал

17.2. Уведомяване ОЗД и/или органите на полицията.

Срок: през учебната година

Отг.: директорът

18. Включване на родителите: уведомяване, разговори и консултации при необходимост с психолог

Срок: през учебната година

Отг.: учителите по групи, ПКС

19. „Повишаване на емоционалната интелигентност на педагогическите специалисти и децата като средство за справяне и управление на емоциите и агресията. Предизвикателства в общуването учител – родител – дете”.

Отг.: Директорът, учителите по групи

20. Семинар с педагогическите специалисти на тема: „Предизвикателства в общуването учител – родител – ученик”.

Срок: м. октомври-ноември

Отг.: комисията по квалиф. дейност

21. Тясно взаимодействие на Координационния съвет с учителите по групи за точно спазване на Правилника за дейността на ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени и Механизъм за противодействие на тормоза и насилието между децата в ДГ „Вяра Надежда Любов“ гр. Павликени, като се прилагат необходимите административни мерки при несъобразяване с установените правила.

Срок: постоянен

Отг.: корд. съвет, учителите по групи

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

22. При установяване на значими нередности и прояви на тормоз над деца, своевременно да се уведомяват членовете на Координационния съвет.

Срок: през уч.година

Отг.: учителите

23. Индивидуална и групова работа с контингента деца, предразположени към подобни прояви с цел недопускането им.

Срок: през уч. година

Отг.: ПКС

24. Изготвяне на годишен отчет на Координационния съвет до директора на ДГ

Срок: края на май

Отг.: ПКС

V. Взаимодействие с обществеността:

1. Координационният съвет да работи в сътрудничество с учителите по групи, училищното настоятелство, родителите.
2. Коорд. съвет да взаимодейства с:
 - 2.1. Отдел „Закрила на детето”;
 - 2.2. Местната комисия за МКБППМН;
 - 2.3. Дирекция „Социално подпомагане”;
 - 2.4. Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи /Към Държавна агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111/ ;
 - 2.5. Центровете за социална превенция, консултативни кабинети;
 - 2.6. Обществените възпитатели;
 - 2.7. Инспекторите от ДПС;
 - 2.8. Неправителствени организации.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ” гр. ПАВЛИКЕНИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 3: ДНЕВНИК ЗА СЛУЧАИТЕ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ“ гр. ПАВЛИКЕНИ

ДНЕВНИК ЗА СЛУЧАИТЕ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ В ДГ „ВЯРА НАДЕЖДА ЛЮБОВ“ гр. ПАВЛИКЕНИ							
Дата	Какво се е случило? Описание на ситуацията.	Кога се е случило?	Кои са участниците?	Кой служител е регистрирал ситуацията? Име и подпис.	Какви действия са предприети?	Кои отговорни органи са информирани?	На какъв етап и какво предстои до приключване на ситуацията?